

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยนี้ เพื่อศึกษาทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี วิธีการศึกษาแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
  - 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
  - 3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
  - 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
- ดังมีรายละเอียด ดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาวิจัยนี้ ได้ทำการศึกษากับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

3.1.1 ประชากร (Population) ประชากรที่ใช้สำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากร ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี ที่ดำรงตำแหน่งในช่วงปี พ.ศ. 2548 รวมจำนวนทั้งสิ้น 3,610 คน ซึ่งประกอบด้วย สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพชรบุรี จำนวน 261 แห่ง รายละเอียดปรากฏดังในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนสถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 และเขต 2

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	จำนวนสถานศึกษา (แห่ง)	จำนวนบุคลากร (คน)
สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1	120	1,866
สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2	141	1,744
รวม	261	3,610

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) สำหรับการกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ดำเนินการ ดังนี้

1) ประชากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี จำนวน 3,610 คน ผู้ศึกษาวิจัยกำหนดขนาดตัวอย่างจากตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 607-610) ได้ตัวอย่างจำนวน 347 คน เพื่อลดความคลาดเคลื่อน ผู้ศึกษาวิจัยจะใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 360 คน

2) จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 360 คน ผู้วิจัยต้องการกลุ่มตัวอย่างจากสถานศึกษาแห่งละ 3 คน จึงได้สถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างรวม 120 แห่ง โดยทำการสุ่มตัวอย่างสถานศึกษาแต่ละอำเภอตามสัดส่วนแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) รายละเอียดปรากฏดังในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี โดยจำแนกตามแต่ละอำเภอ

สถานศึกษา	อำเภอ	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (สถานศึกษา)	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง (คน)
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี	เมือง	26	78
	บ้านแหลม	16	48
	เขาย้อย	13	39
	หนองหญ้าปล้อง	7	21
	ท่ายาง	22	66
	ชะอำ	12	36
	บ้านลาด	13	39
	แก่งกระจาน	11	33
	รวมจำนวนทั้งสิ้น		120

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับของผู้บริหาร ประสิทธิภาพในการทำงานและการศึกษา/ฝึกอบรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) และเติมคำ รวมจำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาวิจัยสร้างขึ้นจากกรอบแนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แบบสอบถามครอบคลุมทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ทักษะด้านเทคนิค ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์และทักษะด้านความคิดรวบยอด ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของ Likert (Best & Kahn 1989 : 196) แสดงระดับปฏิบัติงาน ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งกำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงระดับการปฏิบัติแต่ละข้อคำถาม ระดับใดระดับหนึ่งเพียงระดับเดียว คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด รวมจำนวน 48 ข้อ ดังนี้

1) ทักษะด้านเทคนิค จำนวน 18 ข้อ ตั้งแต่ข้อที่ 1 ถึงข้อที่ 18 ข้อคำถามเชิงลบ จำนวน 1 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 4

2) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ จำนวน 15 ข้อ ตั้งแต่ข้อที่ 19 ถึงข้อที่ 33 ข้อคำถามเชิงลบ จำนวน 1 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 30

3) ทักษะด้านความคิดรวบยอด จำนวน 15 ข้อ ตั้งแต่ข้อที่ 34 ถึงข้อที่ 48 ข้อคำถามเชิงลบ จำนวน 1 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 45

โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนของแบบสอบถามเกี่ยวกับ ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังต่อไปนี้

ระดับปฏิบัติ 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่เป็นประจำไม่เคยขาด

ระดับปฏิบัติ 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่บ่อยๆ มีการเว้นบ้างเพียงเล็กน้อย

ระดับปฏิบัติ 3 หมายถึง มีการปฏิบัติครั้งหนึ่งไม่ได้ปฏิบัติอีกครั้งหนึ่ง

ระดับปฏิบัติ 2 หมายถึง มีการปฏิบัติเป็นครั้งคราวหรือนานๆ จึงจะปฏิบัติครั้งหนึ่ง

ระดับปฏิบัติ 1 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อยที่สุดหรือแทบไม่เคยปฏิบัติเลย การแปลค่าความหมายของคะแนนพิจารณาจากค่าเฉลี่ย (Mean) ของคะแนน โดยกำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ไว้ ดังนี้ (Best. 1993 : 247)

ช่วงค่าเฉลี่ย	การแปลความหมาย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับสูง
ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับสูงสุด

ตอนที่ 3 แสดงการปฏิบัติทักษะในแต่ละด้าน(เพิ่มเติม) ลักษณะคำถามแบบปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบสามารถเสนอการปฏิบัติเพิ่มเติมเกี่ยวกับ ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี ในทักษะ 3 ด้าน ได้แก่ ทักษะด้านเทคนิค ทักษะด้านมนุษย์ และทักษะด้านความคิดรวบยอด

3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาวิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- 3.3.1 ศึกษาค้นคว้าจากตำรา เอกสาร หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 3.3.2 สรุปรอบแนวคิดและขอบเขตในการวิจัย
- 3.3.3 สร้างแบบสอบถามฉบับร่างตามกรอบแนวคิดและขอบเขตในการวิจัย
- 3.3.4 นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนำเสนอต่อคณะกรรมการที่ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหาตามกรอบแนวคิด
- 3.3.5 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ควบคุมวิทยานิพนธ์
- 3.3.6 นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาสาระและความเหมาะสมของข้อความ ซึ่งแต่ละท่านเป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ทางด้านบริหารเป็นผู้อ่านวิจารณ์พิจารณาและให้ข้อเสนอแนะ โดยใช้เทคนิค IOC (รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก ค) ประกอบด้วย

- 1) อาจารย์ทองใบ แทนมณี ศึกษาพิเศษ 9 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพชรบุรี เขต 1 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหาการบริหาร
- 2) อาจารย์อัมพร ทองใบ ครู คศ. 4 โรงเรียนเบญจมเทพอุทิศ จังหวัดเพชรบุรี ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาไทย
- 3) อาจารย์อัจฉรา ทองดี ครู คศ. 2 โรงเรียนเบญจมเทพอุทิศ จังหวัดเพชรบุรี ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหาการบริหาร
- 4) นายสุนันท์ นิลบุตร ผู้อำนวยการศูนย์วิทย์พัฒนา มสธ. เพชรบุรี ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดและประเมินผล
- 5) อาจารย์ธวัช อุวิเชียร อดีตผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหาการบริหาร

3.3.7 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแล้วไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษา ขึ้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการทำวิจัย จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของ Cronbach (Cronbach, 1974 : 161) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับ ทักษะ การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา .97 (รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก ง)

3.3.8 นำแบบสอบถามที่หาค่าความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นแล้ว ไปดำเนินการ จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.4.1 ทำบันทึกถึงสำนักงานประสานงานบัณฑิตศึกษา ในการออกหนังสือขอความร่วมมือตอบแบบสอบถาม ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 และ เขต 2 เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

3.4.2 นำหนังสือและแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาที่กำหนด เพื่อขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม การส่งแบบสอบถามผู้วิจัยนำส่งทางไปรษณีย์และอีกส่วนหนึ่งนำส่งด้วยตนเอง

3.4.3 การรวบรวมแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการไปรับแบบสอบถามด้วยตนเอง และอีกส่วนหนึ่งได้รับจากทางไปรษณีย์ ภายในระยะเวลาที่กำหนดไม่เกิน 15 วันทำการ

3.4.4 เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบและคัดเลือกแบบสอบถาม ทุกฉบับที่มีความสมบูรณ์จึงนำมาลงรหัสคะแนนตามค่านำหนักคะแนนแต่ละข้อ

และบันทึกข้อมูลลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปจากเครื่องคอมพิวเตอร์ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าสถิติร้อยละ (%) เป็นรายชื่อ วิเคราะห์ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้ค่าเฉลี่ยเป็นเกณฑ์ในการประเมินและแปลผล วิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี โดยทดสอบค่าสถิติ t- test , one – way ANOVA สำหรับกรณีที่ใช้ one – way ANOVA แล้วมีนัยสำคัญทางสถิติ จะวิเคราะห์ต่อด้วยการเปรียบเทียบรายคู่ตามวิธีของเซฟเฟ้ (Scheffe' method)

3.4.5 วิเคราะห์และใช้ข้อมูลเป็นพื้นฐานในการนำเสนอทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี

3.4.6 ส่วนคำถามแบบปลายเปิดใช้วิธีวิเคราะห์สรุปเนื้อหา (Content Analysis) จากนั้นนำเสนอเป็นความเรียง